

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และขอเสนอแนะ

ในบทนี้จะกล่าวสรุปเรื่องราวในวิทยานิพนธ์ทั้งหมด อันได้แก่วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัยโดยสังเขป ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้หลักสูตรใหม่ที่อยู่ในระดับสูง ขออภิปรายและขอเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัยขั้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสำรวจปัญหาปัจจุบันในการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518 ในสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 4

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ ได้แก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ที่ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตการศึกษา 4 ทุกโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด หัวหน้าสายวิชาทั้งหมดและอาจารย์ผู้สอน สุ่มตัวอย่างหมวดวิชาละ 2 คน ใน 8 หมวดวิชา คือ หมวดวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา พละนาฏย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ศิลปศึกษา และวิชาอาชีพหรือศิลปปฏิบัติ เจ้าหน้าที่แนะแนว เจ้าหน้าที่ทะเบียน เจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษา และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด เจ้าหน้าที่ละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 237 คน เป็นผู้บริหารโรงเรียน 32 คน หัวหน้าสายวิชา 66 คน อาจารย์ผู้สอน 111 คน และเจ้าหน้าที่ต่างๆ 28 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสำรวจปัญหา ซึ่งประกอบด้วยส่วนที่เป็นแบบสำรวจสอบ และส่วนที่เป็นมาตราประมาณค่า โดยสร้างขึ้นจากการศึกษาปัญหา ผลการวิจัยซึ่งไม่เป็นทางการ เอกสารต่าง ๆ และจากคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ หลังจากนั้นนำไปทดสอบเพื่อปรับปรุงให้เหมาะสม คัดเลือกมาใช้ในแบบสำรวจต่าง ๆ รวมแบบสำรวจที่ใช้ทั้งสิ้น 14 ฉบับ เป็น

ของผู้นบริหาร 1 ฉบับ หัวหน้าสายวิชาทุกหมวดวิชา 1 ฉบับ มีเนื้อหาสาระเหมือนกันทุกหมวดวิชา อาจารย์ผู้สอนหมวดวิชาละ 1 ฉบับ รวม 8 ฉบับ มีเนื้อหาสาระแตกต่างกันตามโครงสร้างของแต่ละหมวดวิชา เจ้าหน้าที่ต่าง ๆ เจ้าหน้าที่ละ 1 ฉบับ รวม 4 ฉบับ มีเนื้อหาสาระแตกต่างกัน ตามลักษณะงานในหน้าที่นั้น ๆ ในแต่ละฉบับประกอบด้วยส่วนแรกเป็นข้อมูลสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นปัญหาการไร้อัลกสตรใหม่ ซึ่งประกอบด้วยที่เป็นแบบสำรวจในแบบสำรวจของหัวหน้าสายวิชา และอาจารย์ผู้สอน และส่วนที่เป็นมาตราประมาณค่าของเจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย ตอนที่ 3 เป็นความคิดเห็นในโครงการปรับปรุงในหมวดวิชาของหัวหน้าสายวิชา และปัญหาที่ประสบในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้นำแบบสำรวจส่งกับผู้นบริหารโรงเรียนด้วยตนเอง ขอความร่วมมือให้ช่วยตอบ และส่งแบบสำรวจถึงบุคคลต่าง ๆ ตามแบบสำรวจและคำชี้แจงในการแจกแบบสำรวจ ส่วนการส่งคืนแบบสำรวจนั้น ผู้วิจัยได้เดินทางไปเก็บด้วยตนเอง สำหรับส่วนที่ยังตอบไม่เสร็จ ผู้ตอบจะส่งคืนผู้วิจัยโดยทางไปรษณีย์ โดยได้สอดซองปิดดวงตราไปรษณียากร พร้อมทั้งเจ้าหน้าที่ของถึงผู้วิจัย และให้ที่อยู่ไว้เป็นที่เรียบร้อย ภายในวันที่ 26 มกราคม 2519 ได้รับแบบสำรวจคืน จากผู้นบริหาร 28 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.81 หัวหน้าสายวิชา 59 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.39 อาจารย์ผู้สอน 100 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.09 และเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ 28 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.85 รวม 213 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.87 การวิจัยนี้ใช้ประชากรในเขตการศึกษา 4 โดยมีการสุ่มตัวอย่างเฉพาะอาจารย์ผู้สอน นอกจากนั้นไม่มีการสุ่มตัวอย่าง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูล เนื่องจากเนื้อหาในบางตอนเหมือนกัน และบางตอนไม่เหมือนกัน และบางตอนมีจำนวนประชากรน้อย จึงวิเคราะห์และเสนอผลวิเคราะห์รวมในตารางเดียวกันในส่วนที่เหมือนกัน และบางส่วนใช้การบรรยายแทนการใช้ตาราง ในส่วนที่มีประชากรน้อย ส่วนข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม และปัญหาการไร้อัลกสตรใหม่ในส่วนที่เป็นแบบตรวจสอบวิเคราะห์โดยพิจารณาจากความถี่ของคำตอบเสนอเป็นสัดส่วนและคาร์บอน สำหรับส่วนที่เป็นมาตราประมาณค่า วิเคราะห์โดยหาคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เป็นรายข้อ โดยจะนำมากล่าวเฉพาะข้อที่มีปัญหามาก คือ ค่าของคะแนนเฉลี่ย 2.50 ขึ้นไปและจะเสนอปัญหาเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุดและรองลงไปตามลำดับ

สรุปผลของการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งในด้านที่เป็นแบบตรวจสอบและมาตราประมาณค่า ตลอดจนข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามปรากฏว่าการใช้หลักสูตรใหม่มีปัญหา ทั้งในระดับผู้บริหาร ผู้ที่นำไปใช้ในระดั้บการสอน และผู้ที่ทำหน้าที่บริการเพื่อให้หลักสูตรดำเนินไปด้วยดี ปัญหาเหล่านี้เกิดจากความไม่พร้อมในด้านต่าง ๆ เช่น บุคลากร เอกสารเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ การประชุมอบรม เป็นต้น จะเห็นได้จาก ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด ซึ่งจะแยกเสนอเป็นลำดับ ดังต่อไปนี้คือ (1) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสำรวจทุกฝ่าย (2) ผลการวิเคราะห์รวมเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรใหม่ของหัวหน้าสาขาวิชาและอาจารย์ผู้สอน (3) ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้หลักสูตรใหม่ในส่วนที่เป็นมาตราประมาณค่าของผู้บริหาร (4) ของหัวหน้าสาขาวิชา (5) ของอาจารย์ผู้สอนในแต่ละหมวดวิชา (6) ของเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ และ (7) การไม่ได้ปฏิบัติตามนโยบายของการใช้หลักสูตรใหม่ไปตามลำดับ

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสำรวจ

1.1 ผู้บริหาร มีวุฒิทางวิชาชีพต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 53.58 ทำงานในหน้าที่เกิน 5 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 42.88 และ เคยเข้าร่วมประชุมสัมมนาเกี่ยวกับงานในหน้าที่ตามหลักสูตรใหม่มาแล้วเป็นส่วนมาก ร้อยละ 78.57

1.2 หัวหน้าสาขาวิชา ไม่มีวุฒิทางวิชาชีพในระดับปริญญาโทเลย มีวุฒิทางวิชาชีพในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 55.93 ทำงานในหน้าที่เกิน 5 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 38.99 และเคยเข้าร่วมประชุมสัมมนาเกี่ยวกับงานในหน้าที่ตามหลักสูตรใหม่มาแล้ว ร้อยละ 64.41

1.3 อาจารย์ผู้สอน มีวุฒิทางวิชาชีพในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 73.00 ทำงานในหน้าที่ต่ำกว่า 1 ปี ร้อยละ 34.00 และไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับงานในหน้าที่ตามหลักสูตรใหม่ ร้อยละ 66.00

1.4 เจ้าหน้าที่ต่าง ๆ และมีวุฒิทางวิชาชีพในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 61.54 ทำงานในหน้าที่ 1-3 ปี ร้อยละ 56.33 และเคยเข้าร่วมประชุมสัมมนาเกี่ยวกับงานในหน้าที่ตามหลักสูตรใหม่ ร้อยละ 61.54 โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษา มีวุฒิทางวิชาชีพปริญญาตรีและเคย

เข้าร่วมประชุมสัมมนาเกี่ยวกับงานในหน้าที่ เกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ทุกคน

โดยส่วนรวมประชากรส่วนใหญ่มีวุฒิทางวิชาชีพในระดับปริญญาตรี รองลงมาคือต่ำกว่าปริญญาตรี ส่วนปริญญาโทมีน้อยมาก ระยะเวลาที่ทำงานในระยะเวลาต่าง ๆ มีจำนวนเท่า ๆ กัน และประมาณครึ่งหนึ่งของประชากรทั้งหมด ไม่เคยเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรืออบรมเกี่ยวกับงานในหน้าที่ตามหลักสูตรใหม่ โดยเฉพาะอาจารย์ผู้สอนและเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ

2. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้หลักสูตรใหม่ของหัวหน้าสายวิชา และอาจารย์ผู้สอนในส่วนที่เป็นแบบตรวจสอบ

2.1 วิธีสอน วิธีสอนซึ่งหัวหน้าสายวิชาแนะนำและอาจารย์ผู้สอนทุกหมวดวิชาใช้สอนตรงกันมากคือ การบรรยาย การฝึกทักษะ การฝึกปฏิบัติ และการแบ่งกลุ่มคนควา ตามลำดับ

2.2 ห้องเรียน ห้องพิเศษ และสถานที่เรียนในบรรดาห้องเหล่านี้ ทุกหมวดวิชาใช้ห้องเรียนมากที่สุด หมวดวิชาคณิตศาสตร์ ศิลปศึกษา และวิชาอาชีพหรือศิลปปฏิบัติ มีห้องปฏิบัติการในการเรียนการสอนโดยเฉพาะ นอกจากนั้นไม่มี หรือมีแต่ไม่เพียงพอ โดยเฉพาะหมวดวิชาพลานามัย ซึ่งเป็นวิชาบังคับ

2.3 เอกสารเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร เอกสารส่วนใหญ่มีแต่ไม่เพียงพอ โดยเฉพาะคู่มือการประเมินผล และคู่มือหลักสูตร

2.4 สถานที่ วัสดุและอุปกรณ์ ส่วนใหญ่ไม่มีเลย หรือมีแต่ไม่เพียงพอในทุกหมวดวิชา

2.5 การประเมินผล ครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบและให้ระดับคะแนนเองเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือ ครูผู้สอนออกข้อสอบ หัวหน้าสายวิชาตรวจ และร่วมกันให้ระดับคะแนน ส่วนวิธีวัดผลใช้วิธีตรวจผลงาน การสอบข้อเขียนแบบอัตนัย และปรนัย มากที่สุด ยกเว้นหมวดวิชาพลานามัย และหมวดวิชาอาชีพหรือศิลปปฏิบัติใช้การสอบภาคปฏิบัติมากที่สุด

3. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้หลักสูตรใหม่ของผู้บริหาร ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและรองลงไป มีดังต่อไปนี้คือ

- ข้อ 10 ความเพียงพอของจำนวนบุคลากรที่จะรับผิดชอบด้านต่าง ๆ
- ข้อ 7 ความสอดคล้องของหลักสูตรหมวดวิชาชีพที่มีต่อความต้องการของนักเรียน

- ข้อ 8 การจัดโปรแกรมการเรียนให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น
- ข้อ 5 ความเพียงพอของหนังสือหลักสูตร เอกสาร คู่มือประกอบหลักสูตร

4. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้หลักสูตรใหม่ของหัวหน้าสาขาวิชา แยกตามหมวดวิชา ซึ่งเป็นปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และรองลงไป มีดังต่อไปนี้

4.1 หมวดวิชาภาษาไทย

- ข้อ 7 ความเพียงพอของเวลา กับเนื้อหาวิชาที่กำหนดให้สอน
- ข้อ 12 ความสอดคล้องของประมวลการสอนกับหลักสูตรในแต่ละรายวิชา
- ข้อ 13 ความเพียงพอของแบบเรียนของนักเรียน
- ข้อ 9 การเปิดวิชาเลือก
- ข้อ 10 ความเพียงพอของจำนวนครู กับจำนวนวิชาที่เปิดสอน
- ข้อ 14 การจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น

4.2 หมวดวิชาสังคมศึกษา

- ข้อ 13 ความเพียงพอของแบบเรียนของนักเรียน
- ข้อ 9 การเปิดวิชาเลือก
- ข้อ 7 ความเพียงพอของเวลา กับเนื้อหาวิชาที่กำหนดให้สอน
- ข้อ 10 ความเพียงพอของจำนวนครู กับจำนวนวิชาที่เปิดสอน
- ข้อ 12 ความสอดคล้องของประมวลการสอนกับหลักสูตรในแต่ละรายวิชา
- ข้อ 14 การจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น
- ข้อ 8 การเปิดสอนรายวิชาต่าง ๆ ตามโปรแกรม
- ข้อ 3 ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงาน

4.3 หมวดวิชาพละนาฏศิลป์

- ข้อ 10 ความเพียงพอของจำนวนครู กับจำนวนวิชาที่เปิดสอน
- ข้อ 3 ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงาน
- ข้อ 14 การจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น

4.4 หมวดวิชาวิทยาศาสตร์

- ขอ 14 การจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น
- ขอ 4 การร่วมมือกับกลุ่มโรงเรียนจัดการประชุม สัมมนา หรืออบรมให้ครู
เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่
- ขอ 10 ความเพียงพอของจำนวนครู กับจำนวนวิชาที่เปิดสอน
- ขอ 6 การจัดลำดับความต่อเนื่องของวิชาต่าง ๆ
- ขอ 7 ความเพียงพอของเวลา กับเนื้อหาที่กำหนดให้สอน
- ขอ 8 การเปิดสอนรายวิชาต่าง ๆ ตามโปรแกรม
- ขอ 13 ความเพียงพอของแบบเรียนของนักเรียน
- ขอ 15 การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทางค่านิยมวิชาการ

4.5 หมวดวิชาคณิตศาสตร์

- ขอ 3 ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงาน
- ขอ 4 การร่วมมือกับกลุ่มโรงเรียนจัดการประชุม สัมมนา หรืออบรมให้ครู
เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่
- ขอ 7 ความเพียงพอของเวลา กับเนื้อหาที่กำหนดให้สอน
- ขอ 15 การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทางค่านิยมวิชาการ
- ขอ 14 การจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น

4.6 หมวดวิชาภาษาอังกฤษ

- ขอ 4 การร่วมมือกับกลุ่มโรงเรียนจัดการประชุม สัมมนา หรืออบรมให้ครู
เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่
- ขอ 9 การเปิดวิชาเลือก
- ขอ 13 ความเพียงพอของแบบเรียนของนักเรียน
- ขอ 10 ความเพียงพอของจำนวนครู กับจำนวนวิชาที่เปิดสอน
- ขอ 14 การจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น
- ขอ 7 ความเพียงพอของเวลา กับเนื้อหาที่กำหนดให้สอน

- ขอ 8 การเปิดสอนรายวิชาต่าง ๆ ตามโปรแกรม
- ขอ 6 การจัดลำดับความต่อเนื่องของวิชาต่าง ๆ
- ขอ 12 ความสอดคล้องของประมวลการสอน กับหลักสูตรในแต่ละรายวิชา
- ขอ 2 การนิเทศครูในหมวดให้ เกิดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักสูตรใหม่
- ขอ 3 ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงาน
- ขอ 5 ความเข้าใจของครูที่จะปฏิบัติตามหลักสูตร
- ขอ 15 การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทางด้านวิชาการ

4.7 หมวดวิชาศิลปศึกษา

- ขอ 10 ความเพียงพอของจำนวนครู กับจำนวนวิชาที่เปิดสอน
- ขอ 13 ความเพียงพอของแบบเรียน ของนักเรียน
- ขอ 14 การจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น

4.8 หมวดวิชาอาชีพหรือศิลปปฏิบัติ

- ขอ 13 ความเพียงพอของแบบเรียนของนักเรียน

5. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้หลักสูตรใหม่ของอาจารย์ผู้สอน แยกตามหมวดวิชา ซึ่งเป็นปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและรองลงไป ดังต่อไปนี้

5.1 หมวดวิชาภาษาไทย

- ขอ 8 ความเพียงพอของหนังสืออ่านประกอบในวิชาวรรณคดี ของนักเรียน ที่ห้องสมุดบริการให้
- ขอ 7 การฝึกทักษะทั้ง 4 ในชั่วโมง "การใช้ภาษาไทย" ทุกคาบเวลา
- ขอ 4 การที่มีไคแบ่งเนื้อหาวิชาวรรณคดีในวิชาภาษาไทย ที่เป็นรายวิชา บังคับออกเป็นรายวิชาอย่างชัดเจน
- ขอ 5 ความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียนค้นคว้า
- ขอ 9 การประเมินผลในครบทั้ง 4 ทักษะ

5.2 หมวดวิชาสังคมศึกษา

- ขอ 6 การสอนให้นักเรียนเข้าใจ และรู้วิธีแก้ปัญหาของสังคม
- ขอ 5 ความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียนค้นคว้า
- ขอ 1 การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการสอน
- ขอ 3 เนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร กับเวลาที่ใช้สอน
- ขอ 7 การหาหลักฐานในสังคมมาใช้ในการสอน

5.3 หมวดวิชาพละนาฏย

- ขอ 6 ความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องกีฬาในแต่ละรายวิชา
ที่เปิดสอน
- ขอ 5 ความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียนค้นคว้า
- ขอ 4 การเปิดวิชาบังคับเลือก และวิชาเลือกในหมวดใหญ่ถูกต้องและเหมาะสมกับจำนวนบุคลากร
- ขอ 3 เนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร กับเวลาที่ใช้สอน

5.4 หมวดวิชาวิทยาศาสตร์

- ขอ 5 ความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียนค้นคว้า
- ขอ 3 เนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร กับเวลาที่สอน
- ขอ 6 การใช้เครื่องมือประกอบการสอน
- ขอ 1 การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการสอน
- ขอ 4 ความเป็นลำดับต่อเนื่องของเนื้อหาวิชาในแต่ละรายวิชา

5.5 หมวดวิชาคณิตศาสตร์

- ขอ 4 ความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน ในการเลือกเรียนแต่ละรายวิชา
- ขอ 6 ความเพียงพอของเวลาที่ใช้ในการตรวจงานของนักเรียน
- ขอ 5 ความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด

ข้อ 7 การได้รับความช่วยเหลือเมื่อมีอุปสรรคในการสอน

5.6 หมวดวิชาภาษาอังกฤษ

ข้อ 4 การจัดเนื้อหาวิชาเพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ข้อ 9 การประเมินผลให้ครบทั้ง 4 ทักษะ

ข้อ 8 การบังคับให้นักเรียนสอบผ่านในแต่ละรายวิชา ก่อนที่จะเรียนรายวิชาอื่น

ข้อ 5 ความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียนค้นคว้า

ข้อ 1 การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการสอน

5.7 หมวดวิชาศิลปศึกษา

ข้อ 1 การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการสอน

ข้อ 4 ความสัมพันธ์ของเนื้อหาวิชา กับศิลป์ในท้องถิ่น

5.8 หมวดวิชาอาชีพหรือศิลปปฏิบัติ

ข้อ 3 การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการสอน

ข้อ 1 การให้การสนับสนุนของผู้บริหารต่อการเปิดสอนวิชาชีพในโรงเรียน

ข้อ 5 ความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียนฝึกปฏิบัติในแต่ละรายวิชา

6. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้หลักสูตรใหม่ของเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ

เจ้าหน้าที่ทั้ง 4 ฝ่ายมีความเห็นร่วมกันว่า ความเพียงพอของจำนวนบุคลากรที่ทำงานในแต่ละหน้าที่ที่มีปัญหาอยู่ในระดับสูงมากที่สุด ปัญหาอื่น ๆ ของแต่ละฝ่าย เรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดและรองลงไปมีดังต่อไปนี้ คือ

6.1 เจ้าหน้าที่แนะแนว

ข้อ 7 ปัญหาที่เกิดจากบุคลากรในการให้ความร่วมมือในการแนะแนว

ข้อ 2 การศึกษาเกี่ยวกับวิชาชีพในประเทศไทย เพื่อช่วยในการแนะแนว

- ขอ 8 ความเข้าใจเกี่ยวกับสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในระดับอุดมศึกษา
- ขอ 3 การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเลือกโปรแกรมการเรียน
- ขอ 6 การจัดสถานที่เฉพาะในการให้บริการแนะแนวนักเรียน
- ขอ 5 การจัดเวลาเพื่อการแนะแนวสำหรับนักเรียน
- ขอ 1 การให้ข้อมูลของบุคลากรในโรงเรียนเพื่อการแนะแนว

6.2 เจ้าหน้าที่ทะเบียน เห็นว่ามีปัญหาในค่านบุคลากรมากที่สุด นอกนั้นมี

ปัญหาอยู่ในระดับน้อย

6.3 เจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษา

- ขอ 4 ความชัดเจนของระเบียบการประเมินผล
- ขอ 6 ความเหมาะสมในการจัดระดับคะแนนของครู
- ขอ 1 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวัดผลตามหลักสูตรใหม่
- ขอ 3 แบบฟอร์มต่าง ๆ ที่ใช้ในการวัดผล

6.4 เจ้าหน้าที่ห้องสมุด

- ขอ 3 ความเพียงพอของเครื่องมือ เครื่องใช้ในการดำเนินงานห้องสมุด
- ขอ 4 จำนวนหนังสือประกอบการเรียนตามหลักสูตรใหม่
- ขอ 5 ขนาดของห้องสมุด ต่อจำนวนผู้ใช้
- ขอ 1 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่
- ขอ 9 การประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ห้องสมุดกับหัวหน้าสาขาวิชา

7. ผลการวิเคราะห์การไม่ได้ปฏิบัติตามนโยบายของหลักสูตรใหม่

มีประชากรบางกลุ่ม เห็นว่ายังไม่ได้ปฏิบัติตามนโยบายของหลักสูตรใหม่อยู่ในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

ผู้บริหารไม่ได้จัดหลักสูตรหมวดวิชาชีพให้สอดคล้องต่อความต้องการของนักเรียน และไม่ได้จัดโปรแกรมให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น หัวหน้าสาขาวิชาไม่ร่วมมือกับกลุ่มโรงเรียนจัดประชุม สัมมนา หรืออบรมให้ครูเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ และไม่ได้จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทางด้านการวิชาการของหมวดวิชา และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดไม่ได้จัดบริการห้องสมุดที่เหมาะสมกับหลักสูตรใหม่ อยู่เป็นจำนวนมาก

จากผลการวิจัยที่สรุปมาแล้วข้างต้น ซึ่งเป็นปัญหาของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้า
สาขาวิชา และอาจารย์ผู้สอนในแต่ละหมวดวิชา ตลอดจนปัญหาของเจ้าหน้าที่ทั้ง 4 ฝ่าย เมื่อ
พิจารณาโดยส่วนรวมทั้งหมดแล้ว สรุปเป็นปัญหาของการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย
ฉบับพุทธทศกักราช 2518 ในเขตการศึกษา 4 ได้ในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

บุคลากร ขาดบุคลากรที่จะรับผิดชอบในด้านต่าง ๆ ในทุกหมวดวิชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมวดวิชาศิลปศึกษา พลานามัย และสังคมศึกษา ทำให้ไม่สามารถเปิดโปรแกรมตลอดจนวิชาเลือกต่าง ๆ ได้ตามความต้องการของผู้เรียน ในด้านบริการ เจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ขาดในเรื่องนี้มาก ทำให้ไม่สะดวกในด้านการให้บริการแก่บุคลากรอื่น ๆ บุคลากรไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรใหม่ โดยเฉพาะอาจารย์ผู้สอน ร้อยละ 66.00 นอกจากนั้น ผู้บริหาร ร้อยละ 21.43 หัวหน้าสาขาวิชา ร้อยละ 35.59 เจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ยกเว้นเจ้าหน้าที่วัดผล ร้อยละ 38.46 ไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่เลย จึงมีปัญหามากในด้านการสอน การบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ผู้สอนในทุกหมวดวิชา มีปัญหามากในการเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการสอน

วัสดุอุปกรณ์และสถานที่ มีปัญหามากเกี่ยวกับความไม่เพียงพอของ ห้องพิเศษสำหรับทำกิจกรรม และสนาม ได้แก่ ห้องปฏิบัติการทางภาษา โรงพลศึกษา เป็นต้น ตลอดจนสนามประเภทต่าง ๆ เช่น สนามบาสเกตบอล สนามฟุตบอล เป็นต้น ดังนั้นในทุกหมวดวิชาจึงใช้ห้องเรียนเป็นส่วนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมวดวิชา พลานามัย และวิชาชีพหรือศิลปปฏิบัติ ส่วนในด้านการเรียนการสอนใช้แบบบรรยายเป็นส่วนใหญ่ เพราะขาดวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นในการสอน การฝึก ในแต่ละรายวิชาที่เปิดสอน นอกจากนั้นในด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ขาดวัสดุ ที่ใช้ในงานทะเบียน ตลอดจนแบบเรียน และหนังสืออ่านประกอบสำหรับห้องสมุดที่จะจัดบริการให้กับทุกฝ่าย

เอกสารหลักสูตร มีปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนหลักสูตร และคู่มือหลักสูตร ซึ่งเป็นหัวใจของการที่จะให้ผู้ใช้หลักสูตรยึดเป็นแนวทางในการปฏิบัติ แบบเรียนมีไม่เพียงพอในทุกหมวดวิชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมวดวิชาพลานามัย ภาษาอังกฤษ วิชาชีพหรือศิลปปฏิบัติ และวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นหนังสือแบบเรียนที่เป็นแนวทางแก่นักเรียนที่จะใช้ศึกษาค้นคว้า

หนังสืออ่านประกอบนับว่าเป็นหัวใจสำคัญที่นักเรียนจะได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทางห้องสมุดก็ไม่มีบริการให้ นอกจากนั้นคู่มือการประเมินผลการสอนชวคมาก ครูผู้สอนไม่มีใจเป็นคู่มือในการประเมินผล การประเมินผลตามนโยบายของหลักสูตรใหม่นั้นเปลี่ยนแปลงไปมาก แต่ครูขาดคู่มือ ย่อมจะเกิดปัญหาในด้านการให้ระดับคะแนนในการวัดผลเป็นอย่างมาก

เนื้อหาวิชา จากการศึกษาเนื้อหาวิชาของหลักสูตร พุทธศักราช 2503 มาจัดสอนให้เป็น 2 ภาคเรียน ทำให้บรรจุเนื้อหาวิชามากเกินไป ก่อให้เกิดปัญหาในด้านการสอน เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด เพราะเวลาในการสอนการเรียนที่กำหนดไม่พอดีกับเนื้อหาวิชาซึ่งมาก ดังนั้นเวลาที่ให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองก็ไม่เพียงพอ เนื่องจากต้องใช้เวลาเหล่านี้ไปในด้านการสอนเนื้อหาของครูเสียเป็นจำนวนมาก นอกจากนั้นยังมีปัญหาเกี่ยวกับการปรับปรุงเนื้อหาในบางหมวดวิชา เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพของชุมชนหรือท้องถิ่น ความสนใจของนักเรียนในหมวดวิชาอาชีพ ตลอดจนเหมาะสมกับสภาพในชีวิตประจำวันของผู้เรียน ในหมวดวิชาภาษาอังกฤษ และสังคมศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและแก้ปัญหาในสังคมได้

การประเมินผล จากการขาดคู่มือการประเมินผลดังกล่าวมาแล้ว จึงมีปัญหาค้นหาการประเมินผลให้ครบทั้ง 4 ทักษะ ในหมวดวิชาภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระเบียบการประเมินผลนั้นก็ละเอียดชัดเจนอย่างเดียวกัน ตลอดจนปัญหาเรื่องความเหมาะสมในการให้ระดับคะแนน ซึ่งอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ให้ระดับคะแนนเองย่อมที่จะแตกต่างกันไปในทางปฏิบัติ

งบประมาณ งบประมาณการเงินเป็นปัจจัยในการที่จะส่งเสริมในด้านการที่จะจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนหนังสือต่าง ๆ เพื่อบริการ เลื่อนอ่านด้วยความสะดวกให้กับบุคลากรต่าง ๆ แต่ปรากฏว่าขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินงานในทุก ๆ ด้านของการนำหลักสูตรไปใช้

อภิปรายผลของการวิจัย

ในการอภิปรายผลของการวิจัยนี้ จะได้อภิปรายเฉพาะผลการวิจัยที่สำคัญ ๆ และเห็นว่ามีปัญหามาก ตามลำดับการวิเคราะห์ข้อมูล คือ อภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสำรวจ ปัญหาการใช้หลักสูตรใหม่ในส่วนที่เป็นแบบตรวจสอบ ปัญหาการใช้หลักสูตรใหม่ในส่วนที่เป็นมาตรฐานประมาณการของผู้บริหาร ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และตองเจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล จะเห็นได้ว่าการประกาศใช้หลักสูตรใหม่อย่างรวดเร็ว เนื่องจากสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาการ และเทคโนโลยี ตลอดจนค่านิยมของคนทั่วไป โดยเฉพาะทางการเมือง ซึ่งเห็นว่าเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้เปลี่ยนแปลงหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างรวดเร็ว ทำให้ขาดการเตรียมพร้อมในด้านต่าง ๆ อย่างเพียงพอ กล่าวคือ มิได้เตรียมพร้อมในด้านเอกสารเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรใหม่ โดยเฉพาะ หลักสูตร คู่มือหลักสูตร คู่มือการประเมินผลและแบบเรียน อาคารสถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อใช้อำนวยในการใช้หลักสูตร วัสดุอุปกรณ์ เพื่อใช้ในการเรียนการสอน ตลอดจนการจัดเตรียมบุคลากรให้พร้อมและเพียงพอที่จะใช้หลักสูตรใหม่ เมื่อพิจารณาถึงวิธีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เริ่มจากข้างบนลงมาข้างล่าง ก็มีข้อเสียบ เพราะผู้ปฏิบัติ (ครู) ไม่พอใจ รู้สึกว่าถูกบังคับให้ปฏิบัติ บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องของบางส่วนมิได้เข้าร่วมในการปรับปรุงหลักสูตร เนื่องจากความไม่พร้อมเหล่านี้เอง ก่อให้เกิดปัญหาการใช้หลักสูตรใหม่มาก กล่าวคือ

ในด้านการประกอบการทำงานแต่ละหน้าที่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประชากรประมาณครึ่งหนึ่งของจำนวนบุคลากรทั้งหมด ทำงานไม่เกิน 3 ปี โดยเฉพาะอาจารย์ผู้สอน ซึ่งเป็นผู้นำหลักสูตรไปใช้ในระดับการสอน มีประสบการณ์น้อย จึงมีปัญหามากในด้านการสอน โดยเฉพาะการเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม อาจารย์ผู้สอน 5 ใน 8 มหาวิทยาลัย ประสบปัญหา มาก ดังนั้นเพื่อเพิ่มประสบการณ์ในด้านการสอนให้แก่อาจารย์ผู้สอนนั้น อาจทำได้โดย จัดอบรมครู จัดการนิเทศภายในโรงเรียน ตลอดจนจัดหาเอกสารเกี่ยวกับการสอนวิธีต่าง ๆ ให้แก่ครู

ในด้านการอบรม บุคลากรประมาณครึ่งหนึ่งไม่เคยเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรืออบรมเกี่ยวกับงานในหน้าที่ตามหลักสูตรใหม่ โดยเฉพาะอาจารย์ผู้สอน นอกจากจะมีประสบการณ์การทำงานน้อยแล้ว อาจารย์ผู้สอนส่วนมากไม่เคยได้รับการอบรมในด้านการสอนตามหลักสูตรใหม่ แสดงว่ายังไม่ได้เตรียมพร้อมที่จะเปลี่ยนคน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนั้นเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบ หรือเป็นการเปลี่ยนแปลงการกระทำของคน เมื่อมิได้เตรียมการที่จะเปลี่ยนคน เมื่อนำหลักสูตรไปใช้ย่อมก่อให้เกิดระบบเก่า ๆ วิธีการเก่า ๆ ที่เคยมีมานำมาใช้เช่นเดิม ทำให้ไม่ตรงกับจุดประสงค์ของการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ ส่วนบุคลากรประเภทอื่น ๆ ได้รับการอบรมแทบทุกคน ยกเว้นผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายธุรการ ซึ่งได้รับการอบรมน้อยมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหาร หัวหน้าสายวิชาและเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ มีจำนวนน้อย และแต่งตั้มานาน จึงสามารถอบรมได้อย่างทั่วถึง เจ้าหน้าที่วัดผลได้รับการอบรมทั้งหมด ทั้งนี้เพื่อเตรียมการใช้หลักสูตรใหม่ซึ่งเปลี่ยนแปลงในค่านระบบการประเมินผลโดยตรง ส่วนอาจารย์ผู้สอนนั้นมีจำนวนมาก ไม่สามารถที่จะอบรมได้ทั่วถึงก่อนการใช้หลักสูตรใหม่ แม้ว่าการใช้หลักสูตรใหม่ได้มานานพม่า 1 ภาคเรียน บุคลากรเหล่านี้ก็ยังไม่ได้รับการอบรมถึงครึ่งหนึ่ง บุคลากรผู้ใช้หลักสูตรใหม่เหล่านี้ควรจะได้รับ การอบรม อาจจัดโดยกลุ่มโรงเรียน หรือระดับประเทศ หรือนิเทศภายในโรงเรียนตามความเหมาะสม เพื่อเข้าใจจุดมุ่งหมาย ตลอดจนนโยบายการใช้หลักสูตรใหม่

ในด้านการร่วมมือกับกลุ่มโรงเรียนจัดอบรมครูให้เข้าใจหลักสูตรใหม่ จากการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า การร่วมมือกับกลุ่มโรงเรียนจัดอบรมครูนั้นไม่ได้ปฏิบัติอยู่เป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนต่าง ๆ ในกลุ่มนั้นอยู่ห่างไกลกันมาก ไม่สะดวกในการเดินทาง ขาดบุคลากร และงบประมาณของกลุ่ม ส่วนใหญ่จึงไม่ได้จัดอบรมในระดับกลุ่มโรงเรียน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนจะต้องทำโดยรีบด่วน เมื่อโรงเรียนต่าง ๆ อยู่ห่างไกลกันมาก การอบรมในระดับโรงเรียนจึงเป็นงานที่ควรจะทำได้ เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และจากข้อมูล ปรากฏว่า โรงเรียนบางโรงเรียนก็มีปัญหาในเรื่องการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่มาก ในบางหมวดวิชา แสดงว่าการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับที่ไม่ดีเท่าที่ควร ควรที่จะปรับปรุงระบบการนิเทศภายในให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนิเทศภายในโรงเรียน

ของจนเองได้แก่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายต่าง ๆ หัวหน้าสาขาวิชา ครู ศึกษานิเทศก์ วิทยากร
ที่โรงเรียนเชิญมา เหล่านี้เป็นต้น เพื่อช่วยเหลือครูทางด้านวิชาการและการบริหาร ซึ่งอาจ
ทำได้โดย ประชุมนิเทศครูใหม่ ประชุมครูก่อนเปิดเรียน การสาธิตการสอน จัดประชุมปฏิบัติการ
ต่าง ๆ การอบรม การสัมมนาครู การจัดห้องสมุด ฯลฯ พอที่จะทำให้ปัญหาที่ค้างคานี้ลดน้อยลงไป
ไ้โดยบาง

ในด้านการศึกษาบุคลากร การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร เป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบ
โครงสร้าง มีผลกระทบกระเทือนต่อผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะบุคลากรที่จะนำหลักสูตร
ไปใช้ในโรงเรียน จากผลวิจัยปรากฏว่า จำนวนบุคลากรที่ใช้ในการวิจัยมีไม่ครบตามที่ต้องการ
ทำการวิจัยจริง ๆ ทั้งนี้เนื่องจาก บุคลากรบางฝ่ายยังรอคำสั่งแต่งตั้ง ยังไม่ได้รับการบรรจุเป็น
ทางการ จึงมีบุคลากรบางคนทำหน้าที่หลายอย่าง เช่นทำหน้าที่ทั้งหัวหน้าสาขาวิชา และอาจารย์
ผู้สอน ตลอดจนทั้งสอนและทำหน้าที่อื่น ๆ จึงทำให้ขาดบุคลากรในแทบทุกฝ่าย และการขาด
บุคลากรนี้เอง เป็นผลกระทบกระเทือนต่อการเปิดโปรแกรมและวิชาเลือกต่าง ๆ อย่างมาก ไม่
สามารถที่จะทำการเปิดสอนได้ ควรที่จะบรรจุแต่งตั้งบุคลากรต่าง ๆ ให้เพียงพอ หรือผู้บริหาร
พิจารณาจัดบุคลากรที่เห็นว่ามีความสามารถให้ทำหน้าที่ไปก่อน และขออัตราตำแหน่งเพื่อบรรจุแต่งตั้ง
โดยเฉพาะอาจารย์ผู้สอนและเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ เพื่อให้การใช้หลักสูตรใหม่ประสบผลสำเร็จ
ด้วยดีต่อไป

ในด้านเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร กระทรวงศึกษาธิการได้จัดพิมพ์เอกสาร
ต่าง ๆ คือ หลักสูตร คู่มือหลักสูตร คู่มือการประเมินผล และคู่มือการแนะแนวการศึกษาและ
อาชีพ บุคลากรที่เข้ารับการอบรมในการเตรียมเพื่อใช้หลักสูตรใหม่ได้รับไปก่อนแล้ว ตลอดจน
แจกจ่ายเอกสารต่าง ๆ เหล่านี้ไปให้กับโรงเรียนบ้างแล้ว แต่อาจจะยังไม่ถึงโรงเรียน
ไม่ถึงมือครูผู้ใช้หลักสูตร ตลอดจนเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ และในการจัดการพิมพ์นั้นคงไม่เพียงพอ
ที่จะแจกให้กับบุคลากรเป็นรายบุคคล นอกจากนี้เอกสารเหล่านี้อาจจะค้างอยู่ที่จังหวัด และ
เอกสารบางอย่างจะต้องจัดทำในระดับกลุ่มโรงเรียน เช่น ประมวลการสอน โครงการสอน
ซึ่งยังจัดทำไม่พร้อม ส่วนที่มีใช้คงเป็นของเก่า จึงควรที่จะจัดพิมพ์และจัดทำเอกสารต่าง ๆ
เหล่านี้ให้เพียงพอ ตลอดจนติดตามผลการส่งเอกสารเหล่านี้ดูว่าเหตุใดจึงไม่ถึงมือผู้ใช้หลักสูตร
โดยด่วน

ในค่านห้องเรียน ห้องพิเศษ และสถานที่เรียนที่มีใช้ เนื่องจากหลักสูตรใหม่
 จัดให้มีวิชาเลือกมาก จำเป็นต้องใช้ห้องเรียน ห้องพิเศษ ตามลักษณะรายวิชานั้น ๆ แด
 จากผลการวิจัย ครูผู้สอนในโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ มีหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ ศิลปะศึกษาและ
 อาชีพหรือศิลปปฏิบัติ ที่มีห้องพิเศษเพียงพอ ทั้งนี้ห้องพิเศษเหล่านี้คงมีอยู่ก่อนแล้ว ส่วนหมวด
 วิชาพลานามัย ซึ่งเป็นวิชาที่บังคับให้โรงเรียนในระดับนี้ใหม่ ย่อมที่จะขาดโรงฝึกพลศึกษา
 ส่วนหมวดวิชาชีพหรือศิลปปฏิบัติในส่วนใหญ่อุบัติวิชาทดแทน ห้องเรียนจึงมีเพียงพอ ดังนั้น
 ควรที่จะจัดห้องพิเศษโดยเฉพาะ ที่ใช้กับหมวดวิชาพลานามัย เพราะในเขตการศึกษา 4
 ซึ่งอยู่ทางภาคใต้ประสบกับปัญหาฝนตกมาก ทำให้การเรียนการสอนซึ่งใช้สนามนั้นไม่สะดวก
 รวมทั้งวิชาชีพและภาษาอังกฤษ เพื่อใช้ในการเรียนการสอนตามนโยบายของหลักสูตรใหม่
 ที่บังคับหมวดวิชาพลานามัย และเพื่อเรียนรู้ในหมวดวิชาชีพ ในอันที่จะได้สำรวจความถนัด
 ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน

ในค่านสถานที่ วัสดุ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน หลักสูตรใหม่มีราย
 วิชาต่าง ๆ มากมาย จำเป็นต้องใช้วัสดุ อุปกรณ์และสถานที่ ที่ใช้ในการสอนอย่างเพียงพอ
 เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองเพื่อการเรียนรู้และค้นพบความสามารถของตนเอง ผู้
 บริหารในระดับสูงควรที่จะจัดสรร วัสดุ อุปกรณ์ให้กับโรงเรียน และผู้บริหารระดับโรงเรียน
 ควรที่จะจัดสรรงบประมาณให้กับหมวดวิชาต่าง ๆ ได้จัดหาตามลำดับความจำเป็นรีบด่วนหรือ
 โปรแกรมที่เปิดสอนในขณะนั้น

ในค่านวิธีสอน ทั้งหัวหน้าสายแนะนำให้ครูผู้สอนใช้ และครูผู้สอนใช้ตรงกันมาก
 คือ การบรรยาย การฝึกทักษะ การฝึกปฏิบัติและการแบ่งกลุ่มคนควาตามลำดับ ทั้งนี้เนื่อง
 จากการขาดวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ ห้องพิเศษ และงบประมาณดังกล่าวแล้ว ทำให้การสอนโดย
 วิธีการบรรยายนำมาใช้มากที่สุด น่าที่จะลองใช้วิธีการสอนใหม่ ๆ ควบคู่ เช่น การแสดงบทบาท
 สมมุติ การศึกษานอกสถานที่ ซึ่งมีใช้สอนน้อยในหมวดวิชาสังคมศึกษา การสอนแบบสืบสวนสอบ
 ส่วน ในหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งวิธีสอนใหม่ ๆ นี้ ครู-อาจารย์ควรได้รับการอบรม
 เพื่อสามารถนำไปใช้ได้เป็นอย่างดี

ในด้านการประเมินผล ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของการศึกษา เพราะผลที่ได้รับจากการวัดผลนั้น จะช่วยให้เราทราบว่า การเรียนการสอนที่ปฏิบัติอยู่นั้น บรรลุความมุ่งหมายมากน้อยเพียงใด เพื่อนำผลที่ได้นั้นมาพิจารณาปรับปรุง ส่งเสริมและแก้ไข ในเรื่องที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จ หรือเกิดผลน้อย การวัดผลตามหลักสูตรใหม่ เปลี่ยนจากระบบร้อยละ และวัดผลปลายปีครั้งเดียว มาเป็นวัดผลระบบหน่วยกิต เรียนเป็นภาคเรียนไป และเป็นกัรวัดผลโดยโรงเรียนวัดผลเอง จากผลการวิจัย ปรากฏว่าในเขตการศึกษา 4 นี้ ไม่มีคณะกรรมการวัดผลของกลุ่มโรงเรียน ครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบและให้ระดับคะแนนเองเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งตรงกับนโยบายของการใช้หลักสูตรใหม่ แต่มีปัญหาในเรื่องระเบียบการวัดผลของกลุ่ม ซึ่งยังกำหนดไว้ไม่แน่นอน การปฏิบัติจึงแตกต่างกันออกไป ควรที่จะกำหนดให้แน่นอน และบุคลากรทุกฝ่ายในกลุ่มได้รับทราบพร้อมทั้งปฏิบัติตามข้อกำหนดนั้น ๆ ส่วนที่มีหัวหน้าสายวิชาตรวจบ้างนั้น คงเป็นนโยบายของโรงเรียน เพื่อรักษาระดับมาตรฐานของการประเมินผลของโรงเรียน เพื่อความถูกต้องครอบคลุมของเนื้อหาวิชาที่ออกข้อสอบและให้ระดับคะแนนอย่างเหมาะสม และในการวัดผลใช้การสอบข้อเขียนแบบอัตนัยและปรนัย และการตรวจผลงานเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้เพื่อความเหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งมีจำนวนนักเรียนมาก เวลาจำกัด ประหยัดค่าใช้จ่าย แรงงาน และเพื่อความเป็นธรรม ถึงอย่างไรก็ดี ควรที่จะได้ใช้วิธีวัดผลหลาย ๆ วิธี การสังเกต การสัมภาษณ์ เหล่านี้เป็นต้น ตามความเหมาะสมในแต่ละโอกาสและความมุ่งหมายของการเรียนการสอน จากผลการวิจัยในด้านการให้ระดับคะแนน การตรวจข้อสอบให้ทันเวลานั้นมีปัญหาเล็กน้อย ทั้ง ๆ ที่ระบบการวัดผลเป็นระบบใหม่ แม้ครู-อาจารย์ซึ่งไม่เคยรับการอบรมมาก่อนก็ตาม แสดงว่าการนิเทศของเจ้าหน้าที่วัดผล ซึ่งเคยได้รับการอบรมมาแล้วนั้นได้ผลดี และครู-อาจารย์เหล่านี้ทวนขยายที่จะหาความรู้เพิ่มเติม เตรียมตัวเพื่อรับการวัดผลใหม่นี้เป็นอย่างดีมาก่อนแล้ว ถึงอย่างไรก็ดี ควรที่จะจัดเจ้าหน้าที่ออกไปชี้แจงพร้อมทั้งศึกษาปัญหาาร่วมกันในระดับกลุ่มโรงเรียน หรือโรงเรียนตามคำร้องขอเป็นครั้งคราว

ปัญหาการใช้หลักสูตร บุคลากรผู้ใช้หลักสูตรใหม่นั้น จากการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ปัญหาการใช้หลักสูตรใหม่มีระดับปัญหาตั้งแต่น้อยที่สุดถึงมากที่สุด ซึ่งจะได้อภิปรายเฉพาะที่มีปัญหามากในแต่ละบุคลากร พร้อมทั้งข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหานั้น ๆ ไปด้วยกัน ตามลำดับ และแยกตามหมวดวิชานั้น ๆ ทั้ง 8 หมวดวิชาต่อไป

ปัญหาการใช้หลักสูตรใหม่ของผู้บริหาร ผู้บริหารส่วนใหญ่มีวุฒิทางวิชาชีพต่ำกว่าปริญญาตรี โดยเฉพาะผู้ช่วยฝ่ายปกครอง และฝ่ายธุรการ ทำงานในหน้าที่มาเกิน 5 ปีขึ้นไป เคยเข้าร่วมประชุมสัมมนา หรืออบรมเกี่ยวกับงานในหน้าที่ตามหลักสูตรใหม่ เป็นส่วนมาก เว้นผู้ช่วยฝ่ายธุรการ แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในค่านี้นาน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานในหน้าที่ตามหลักสูตรใหม่พอสมควร ส่วนผู้ช่วยฝ่ายปกครองและธุรการนั้นจะต้องจัดอบรมให้เข้าใจเกี่ยวกับงานในหน้าที่เกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ สำหรับปัญหาของผู้บริหารคือ ความเพียงพอของบุคลากรที่จะรับผิดชอบด้านต่าง ๆ ความสอดคล้องของหลักสูตรหมวดวิชาที่สอดคล้องความต้องการของนักเรียน การจัดโปรแกรมการเรียนให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น และความเพียงพอของหนังสือ หลักสูตร เอกสารคู่มือประกอบหลักสูตร ซึ่งจะต้องจัดเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ให้พร้อมโดยเร็วต่อไป

หมวดวิชาภาษาไทย หัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่มีวุฒิทางวิชาชีพในระดับปริญญาตรี ประมาณหนึ่งในสามมีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี หัวหน้าสายวิชาที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการทำงานในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเคยเข้าร่วมประชุมสัมมนาอบรมมากกว่าอาจารย์ผู้สอน ทั้งนี้เพราะหัวหน้าสายวิชาที่มีจำนวนน้อยและแต่งตั้งมานาน จึงทำการอบรมได้ทั่วถึงกว่าอาจารย์ผู้สอน หัวหน้าสายวิชาได้แนะนำวิธีสอนให้อาจารย์ผู้สอนใช้คือ การบรรยาย การอภิปราย และการฝึกทักษะ มากที่สุด ส่วนอาจารย์ผู้สอนใช้การบรรยาย การแบ่งกลุ่มคนควา การฝึกทักษะ และการอภิปรายมากที่สุด ทั้งนี้อาจารย์ผู้สอนยอมที่จะเลือกใช้วิธีสอนใดตามความเหมาะสม และจุดมุ่งหมายของการสอน การสอนให้ท่องจำจึงมีความจำเป็นอันน้อย และจากการขาดวัสดุ อุปกรณ์ ห้องพิเศษ และสถานที่ต่าง ๆ มาก อาจารย์ผู้สอนจึงใช้วิธีบรรยาย และอภิปรายมากที่สุด ปัญหาในหมวดวิชานี้คือ การขาดแคลนแบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ จำนวนครูและอุปกรณ์การสอน ตลอดจนความเพียงพอของเวลากับเนื้อหาวิชาที่กำหนดให้สอน เวลาที่จะให้นักเรียนคนควา ความสอดคล้องของประมวลการสอนกับหลักสูตร

การฝึกและการประเมินผลให้ครบทั้ง 4 ทักษะ จึงควรจัดการแก้ปัญหาเหล่านี้โดยจัดงบประมาณในการซื้อหนังสือเข้าห้องสมุด จัดทำประมวลการสอนและโครงการสอนขึ้นใช้ในระดับกลุ่มโรงเรียน ตลอดจนสอนโดยมีการบันทึกการสอนล่วงหน้า จัดแบ่งเวลา เนื้อหาวิชาได้พอดี จัดการประชุม อบรมเป็นการนิเทศภายในโรงเรียน วิธีประเมินผลโดยให้ครูผู้สอนออกข้อสอบ และให้ระดับคะแนนเองจึง เป็นการให้อิสระอย่างเต็มที่ในการประเมินผลใช้การตรวจผลงาน และการสอบข้อเขียนแบบอัตนัยและปรนัยมากที่สุด นับเป็นวิธีการที่เหมาะสม ถึงอย่างไรก็ตาม อาจารย์ผู้สอนก็ได้ใช้วิธีสังเกตอยู่มาก ทั้งนี้เพราะอยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากกว่าหัวหน้าสายวิชา และควรจัดส่งเอกสารคู่มือการประเมินผลให้ครู-อาจารย์ เพื่อใช้เป็นคู่มือควน

หมวดวิชาสังคมศึกษา หัวหน้าสายวิชา และอาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่มีวุฒิทางวิชาชีพในระดับปริญญาตรี หัวหน้าสายวิชาส่วนใหญ่ทำงานเกิน 5 ปี ส่วนอาจารย์ผู้สอนทำงานต่ำกว่า 1 ปี อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรม วิธีสอนที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำให้อาจารย์ผู้สอนใช้คือ การบรรยาย การแบ่งกลุ่มคนควา และการอภิปรายมากที่สุด ส่วนอาจารย์ผู้สอนใช้ การบรรยาย การแบ่งกลุ่มคนควา และการอภิปรายมากที่สุด ซึ่งเห็นว่าเหมาะสมกับวิชานี้ ส่วนการสอนควบการศึกษาออกสถานที่ และการแสดงบทบาทสมมุติจะนำมาใช้ได้กับวิชานี้ ทั้งนี้คงเนื่องจากขาดงบประมาณ และเวลาในการสอนเนื้อหาวิชานั้นไม่เพียงพอ หรืออาจารย์ผู้สอนไม่เข้าใจวิธีสอนโดยการแสดงบทบาทสมมุติเพียงพอจึงไม่ใช้สอน ปัญหาในหมวดวิชานี้คือ ความเพียงพอของแบบเรียน บุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์การสอน ตลอดจนเวลากับเนื้อหาที่กำหนดให้สอน และเวลาในการค้นควาของนักเรียน การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม การสอนให้เข้าใจและรู้วิธีแก้ปัญหาของสังคม และการหาหลักฐานในสังคมมาใช้สอน ซึ่งในภูมิภาคนั้นหาได้ยาก ควรที่จะจัดพิมพ์ภาพหลักฐานนั้น ๆ ขึ้น ให้ตรงกับหลักสูตร หรือรายวิชาที่จะใช้ประกอบการเรียนการสอน วิธีประเมินผลโดยครูผู้สอนออกข้อสอบและให้ระดับคะแนนเอง จึงเป็นวิธีที่เหมาะสม และให้อิสระแก่ผู้สอนและใช้การสอบข้อเขียนแบบอัตนัย และปรนัยมากที่สุด รองลงมาคือตรวจผลงาน นำที่จะมีการวัดผลโดยการสอบภาคปฏิบัติ และการสังเกตในหมวดวิชา เพราะเห็นว่า เป็นวิธีวัดผลที่เหมาะสมเช่นกัน

หมวดวิชาพลานามัย หัวหน้าสายวิชาประมาณครึ่งหนึ่งมีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีประสบการณ์ในตำแหน่งศึกษาคอนปลายต่ำกว่า 3 ปีลงมา และเคยเข้ารับการอบรมแล้ว เพราะเป็นวิชาที่บังคับใหม่ในระดับนี้ จึงได้รับการอบรมทั่วถึงเพื่อเตรียมพร้อมในการใช้หลักสูตรใหม่ หัวหน้าสายวิชาแนะนำวิธีสอนให้อาจารย์ผู้สอนใจคือ การฝึกทักษะ การฝึกปฏิบัติและการบรรยายมากที่สุด ส่วนอาจารย์ผู้สอนใจคือ การฝึกปฏิบัติ การฝึกทักษะ การแบ่งกลุ่มคนควา และการบรรยายมากที่สุด นับว่าเป็นวิธีการสอนที่ดี การสาธิตก็น่าจะได้รับการใช้สอนในหมวดวิชานี้มาก แต่ครูผู้สอนใจน้อย ซึ่งในความเป็นจริงแล้วครูผู้สอนคงต้องสาธิตให้นักเรียนดูก่อนที่จะฝึกทักษะและปฏิบัติ ปัญหาในหมวดวิชานี้คือ ขาดแคลนบุคลากรงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์เครื่องกีฬา และโรงฝึกพลศึกษา ตลอดจนอุปกรณ์การสอน การเปิดวิชาบังคับเลือกและวิชาเลือกให้เหมาะสมกับจำนวนบุคลากร ส่วนการประเมินผลใช้วิธีครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบ และให้ระดับคะแนนเอง และใช้วิธีวัดผลด้วยการสอบภาคปฏิบัติ การตรวจผลงาน และการสังเกตนับว่าเหมาะสมที่สุด

หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ หัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่มีวุฒิทางวิชาชีพในระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป ประมาณครึ่งหนึ่งเคยเข้ารับการอบรม ทั้งนี้เพราะหมวดวิชานี้เป็นหมวดวิชาบังคับพร้อมทั้งทางสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้จัดอบรมเพื่อเตรียมให้หลักสูตรวิทยาศาสตร์ ของสถาบันหัวหน้าสายวิชาได้แนะนำวิธีสอนให้อาจารย์ผู้สอนใจคือ การปฏิบัติการณ์ในห้องทดลอง การสาธิตและการบรรยายมากที่สุด ซึ่งนับว่าเหมาะสม ส่วนการแบ่งกลุ่มคนควาทดลองนั้นคงใช้ประกอบอยู่ในการปฏิบัติการณ์ในห้องทดลองไปควบแล้วพร้อมกับการแก้ปัญหาไปในตัว ปัญหาของหมวดวิชานี้คือ ขาดแคลนบุคลากร งบประมาณ แบบเรียน อุปกรณ์การสอน ตลอดจนวัสดุประกอบการสอน ความเพียงพอของเวลา กับเนื้อหาที่กำหนดให้สอนและเวลาในการค้นควาของนักเรียน การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทางด้านวิชาการ ทั้งนี้เนื่องมาจาก บุคลากรงบประมาณ และเวลาไม่เพียงพอ การร่วมมือกับกลุ่มโรงเรียนจัดการประชุม อบรมครูให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ ประเมินผลด้วยการสอบข้อเขียนแบบอัตนัยและปรนัย ตรวจผลงานและการสังเกตการสอนการปฏิบัติโดยครูผู้สอนออกข้อสอบและให้ระดับคะแนนเอง ซึ่งมีความเหมาะสมกับหมวดวิชานี้

หมวดวิชาคณิตศาสตร์ หัวหน้าสาขาวิชาและอาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่มีวุฒิทางวิชาชีพ
 ในระดับปริญญาตรี ประมาณครึ่งหนึ่งทำงานในหน้าที่มาเกิน 3 ปีขึ้นไป และเคยได้รับการอบรม
 มาแล้ว จึงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานในหน้าที่ตามหลักสูตรใหม่ ควรที่จะจัดอบรมหัวหน้า
 สาขาวิชาและอาจารย์ผู้สอนให้พร้อมที่จะใช้หลักสูตรของสถาบัน ซึ่งจะประกาศใช้ในโอกาส
 ต่อไป หัวหน้าสาขาวิชาได้แนะนำวิธีสอนให้อาจารย์ผู้สอนใช้คือ การแก้ปัญหา การบรรยายและการ
 ฝึกปฏิบัติมากที่สุด ส่วนอาจารย์ผู้สอนใจสอนคือ การฝึกทักษะ การบรรยาย และการแก้ปัญหา ซึ่ง
 นี้เห็นว่าเหมาะสม ส่วนการฝึกปฏิบัติและให้ห้องจำนั้นอาจารย์ผู้สอนใจมากกว่าหัวหน้าสาขาวิชา ทั้งนี้
 เพราะการฝึกปฏิบัติยอมนำมาซึ่งทักษะที่จะเกิดขึ้น และต้องจำกฎเกณฑ์ต่าง ๆ หลังจากที่เข้าใจ
 แล้วค่อย ปัญหาของหมวดวิชานี้คือ การขาดแคลนงบประมาณ บุคลากร ตลอดจนอุปกรณ์การสอน
 ความเพียงพอของเวลา กับเนื้อหาที่ใช้สอน เวลาในการค้นคว้าของนักเรียน และการตรวจงาน
 ของครู การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทางค่านิยมวิชาการ การได้รับความช่วยเหลือเมื่อมีอุปสรรคใน
 การสอน และการร่วมมือกับกลุ่มโรงเรียนจัดการประชุมอบรมครูให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่
 ส่วนเอกสารประกอบเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนั้น เห็นว่ามีเพียงพอ ทั้งนี้คงเนื่องจากเนื้อหาวิชา
 ของคณิตศาสตร์นั้นไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปมากและยังใช้ของเดิมอยู่ ไม่ได้ใช้หลักสูตรของสถาบัน
 ซึ่งอยู่ในระหว่างทดลองใช้ ส่วนในค่านิยมประเมินผล ครูผู้สอนออกข้อสอบและให้ระดับ
 คะแนนเอง และใช้วิธีวัดผล การตรวจผลงาน การสอบข้อเขียนแบบอัตนัยและปรนัยเห็นว่าเหมาะ
 สม ส่วนการสอบโดยข้อเขียนแบบอัตนัย และสอบข้อเขียนแบบปรนัย วิธีใดวิธีหนึ่ง โดยเฉพาะ
 ก็นำมาใช้มากในระดับอาจารย์ผู้สอน ซึ่งคงใช้ตามความเหมาะสมและวัตถุประสงค์ของการวัด
 แต่ละครั้ง

หมวดวิชาภาษาอังกฤษ หัวหน้าสาขาวิชาและอาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่มีวุฒิทางวิชาชีพ
 ในระดับปริญญาตรี ทำงานต่ำกว่า 3 ปีลงมา และไม่ได้รับการอบรมมาเลยเป็นส่วนมาก
 หัวหน้าสาขาวิชาได้แนะนำวิธีสอนให้อาจารย์ผู้สอนใช้คือ การฝึกทักษะ การบรรยาย และการแบ่ง
 กลุ่มค้นคว้ามากที่สุด ส่วนอาจารย์ผู้สอนใจบรรยาย การฝึกทักษะและการแบ่งกลุ่มค้นคว้ามาก
 ที่สุด ซึ่งเห็นว่าเหมาะสมกับหมวดวิชานี้ ส่วนการแสดงผลสัมฤทธิ์ที่จะได้รับการใช้สอนมาก
 กับหมวดวิชานี้ แต่กลับใช้น้อย ปัญหาของหมวดวิชานี้คือ ขาดแคลนบุคลากร งบประมาณ แบบเรียน

วัสดุ อุปกรณ์ โดยเฉพาะห้องปฏิบัติการทางภาษา ความเพียงพอของเวลากับเนื้อหาวิชา
ที่สอน และเวลาในการให้นักเรียนค้นคว้า การเปิดวิชาเลือกตามโปรแกรม การเขียน
จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการสอน การจัดเนื้อหาวิชาให้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
การนิเทศครู การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทางวิชาการ การสอบผ่านในแต่ละรายวิชา การประเมิน
ให้ครบทั้ง 4 ทักษะ การร่วมมือกับกลุ่มโรงเรียนจัดการประชุม สัมมนาอบรมให้ครูเข้าใจ เกี่ยว
กับหลักสูตรใหม่ เพราะครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่น้อย ในด้านการประเมิน
ผล ครูสอนออกข้อสอบและให้ระดับคะแนนเอง และไร่วิธีตรวจผลงานและการสอบขอเขียน
แบบอัตนัยและปรนัย นับว่าเหมาะสมในหมวดวิชานี้

หมวดวิชาศิลปศึกษา หัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่มีวุฒิทางวิชาชีพ
ต่ำกว่าปริญญาตรี ประมาณครึ่งหนึ่งทำงานต่ำกว่า 3 ปีลงมาและไม่เคยเข้ารับการอบรม หัวหน้า
สายวิชาแนะนำวิธีสอนให้อาจารย์ผู้สอนใช้คือ การฝึกปฏิบัติ การสาธิต การฝึกทักษะมากที่สุด
ส่วนอาจารย์ผู้สอนใช้การบรรยาย การสาธิต และการฝึกปฏิบัติมากที่สุด ซึ่งนับว่าเหมาะสม
เพราะการฝึกปฏิบัตินั้นเป็นการแก้ปัญหาและความคิดสร้างสรรค์ไปในตัว ปัญหาของหมวดวิชานี้
คือ การขาดแคลนแบบเรียน บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์การสอน ความสัมพันธ์ของเนื้อหาวิชา
กับศิลปในท้องถิ่นและการเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการสอน ส่วนวิธีประเมินผลโดย
ให้อาจารย์ผู้สอนออกข้อสอบ ให้ระดับคะแนนเอง และวัดผลโดยการตรวจผลงานการสอบภาค
ปฏิบัติ และการสอบขอเขียนแบบอัตนัยและปรนัย นับว่าเหมาะสมที่สุด

หมวดวิชาชีพหรือศิลปปฏิบัติ หัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่มีวุฒิทาง
วิชาชีพต่ำกว่าปริญญาตรี ประมาณครึ่งหนึ่งเคยได้รับการอบรมมาแล้ว วิธีสอนที่หัวหน้าสายวิชา
แนะนำให้อาจารย์ผู้สอนใช้คือ การฝึกปฏิบัติและการสาธิตมากที่สุด ส่วนอาจารย์ผู้สอนใช้การ
ฝึกปฏิบัติและการบรรยาย นับว่าเป็นวิธีที่เหมาะสมกับหมวดวิชานี้ อย่างไรก็ตามหมวดวิชานี้
เป็นหมวดวิชาที่นักเรียนจะต้องเข้าใจและมีทักษะในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้นการ
ฝึกทักษะและการฝึกปฏิบัติ นับว่าเหมาะสมที่สุดในหมวดวิชานี้ ส่วนการบรรยายนั้นควรใช้ประกอบ
บ้างเท่านั้น สถานที่เรียนควรมีให้เพียงพอและมีหลาย ๆ แห่ง เช่น ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน
เรือนเพาะชำ ฯลฯ ปัญหาที่หมวดนี้ประสบมากคือ ขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์และบุคลากร ความเพียงพอ
พอของเวลาที่จะให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ การให้การสนับสนุนของผู้บริหาร และการเขียนจุดมุ่งหมาย

เชิงพฤกษกรรมในการสอน สำหรับการวัดผล โดยครูผู้สอนออกข้อสอบและให้ระดับคะแนนเอง จากการสอบภาคปฏิบัติและการตรวจผลงาน นับว่าเป็นการวัดผลที่เหมาะสมสำหรับหมวดวิชา โดยตรง

ในคณาจารย์ที่ต่าง ๆ ในโรงเรียน ส่วนมากมีวุฒิทางวิชาชีพในระดับปริญญาตรี มีปริญญาโทเพียง 3 คน ส่วนมากเคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับงานในหน้าที่ตามหลักสูตรใหม่มาแล้ว โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่วัดผลได้รับการอบรมทั้งหมด เจ้าหน้าที่ที่ทะเบียนประมาณครึ่งหนึ่ง ยังไม่เคยรับการอบรม นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ยังมีปัญหาเฉพาะคณา ซึ่งเกี่ยวกับงานในหน้าที่ตามหลักสูตรใหม่ แยกได้ดังนี้

เจ้าหน้าที่แนะแนว มีปัญหามากในการปฏิบัติตามหลักสูตรใหม่ คือ การให้ความร่วมมือจากคณาจารย์ การศึกษาวิชาชีพในประเทศไทย และสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในระดับอุดมศึกษาที่นำมาประกอบการแนะแนวแก่นักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือการขาดแคลนบุคลากรที่จะทำหน้าที่แนะแนว โดยเฉพาะ งานแนะแนวมีความจำเป็นต่อการใช้หลักสูตรใหม่มาก เนื่องจากการเปิดโปรแกรมรายวิชาต่าง ๆ มาก นักเรียนย่อมที่จะต้องขอความช่วยเหลือในการเลือกโปรแกรมการเรียน เนื่องจากการขาดบุคลากร จึงต้องให้อาจารย์ผู้สอนมาทำหน้าที่แนะแนว จึงทำให้การจัดเวลาเพื่อการแนะแนวตลอดจนสถานที่จึง เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นตามมา

เจ้าหน้าที่ทะเบียน มีปัญหามากในการปฏิบัติตามหลักสูตรใหม่ในคณา บุคลากร ซึ่งมีไม่เพียงพอ และต้องทำหน้าที่สอน จึงทำให้ใช้เวลาในการทำงานคณาได้ไม่เต็มที่ นอกจากนี้ขาดครุภัณฑ์และอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานคณา และแบบฟอร์มต่าง ๆ ไม่ทำให้เกิดความคล่องตัวในการใช้ ควรที่จะได้จัดสรรงบประมาณให้จัดซื้ออุปกรณ์และครุภัณฑ์ เพราะเป็นงานใหม่ที่จะใช้หลักสูตรใหม่ไปคล่องตัว นอกจากนั้นควรที่จะได้ปรับปรุงแบบฟอร์มให้เหมาะสมสะดวกในการปฏิบัติต่อไป

เจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษา มีปัญหามากในการปฏิบัติตามหลักสูตรใหม่ ได้แก่ การขาดแคลนบุคลากรที่จะทำงานคณา โดยเฉพาะ เพราะไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับงานวัดผลตามหลักสูตรใหม่อย่างเพียงพอ ควรที่จะอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจอย่างเพียงพอ นอกจากนั้นยังมีปัญหาในคณา ความชัดเจนของระเบียบการประเมินผล แบบฟอร์ม และความ

เหมาะสมในการจัดระดับคะแนนของครู ตลอดจนข้อตกลงของกลุ่ม เกี่ยวกับการวัดผล
ควรที่ปรับปรุงแบบฟอร์มให้เหมาะสม และสำรวจความไม่เข้าใจของคู่มือการประเมินผล
เพื่อที่จะได้ปรับปรุงต่อไป

เจ้าหน้าที่ห้องสมุด มีปัญหาการปฏิบัติตามหลักสูตรใหม่ ได้แก่ บุคลากร
ขาดเครื่องมือ เครื่องใช้หนังสือประกอบการเรียนตามหลักสูตรใหม่ ขนาดของห้องสมุดคือ
จำนวนผู้ใ้มากที่สุด เนื่องจากการสอบที่มีใ้ใช้การบรรยายอย่างเดียว ห้องสมุดจึงมีความ
จำเป็นอย่างยิ่งในการที่นักเรียนจะได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ด้วยเหตุที่งบประมาณในการ
ดำเนินงานมีน้อย จึงขาดวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้และแบบเรียนประกอบการค้นคว้า
หรืออาจเนื่องจากเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ และขาดการประสาน
งานกับหัวหน้าสาขาวิชา จึงมีใ้จัดหนังสืออ่านประกอบเหล่านี้ใ้เพียงพอ

ดังนั้นเพื่อใ้สรุปใ้ควา การใ้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518
นี้ มีปัญหาอยู่ในระดับตั้งแต่จนน้อยที่สุด ไปจนถึงมากที่สุด แก่ผู้ใ้หลักสูตรในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่
ผู้บริหาร หัวหน้าสาขาวิชา ครู-อาจารย์ผู้สอน ตลอดจนเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ มากบางน้อยบางตาม
แต่จะใ้ใครเตรียมพร้อมในแต่ละด้าน ถึงอย่างไรก็ใ้ในทุกกลุ่มประชากรก็ประสบกับปัญหาใ้อยู่ใน
ระดับสูงถึงกล่าวข้างตนแล้ว

ขอเสนอแนะ

1. การวิจัยนี้ยังไม่สมบูรณ์เพียงพอ เพราะจำกัดอยู่เพียงบุคลากรเพียง 4 กลุ่ม
คือ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสาขาวิชา อาจารย์ผู้สอน และเจ้าหน้าที่ทั้ง 4 ฝ่าย คือ
เจ้าหน้าที่แนะแนว เจ้าหน้าที่ทะเบียน เจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษา และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ที่
สังกัดเฉพาะกรมสามัญศึกษา และเป็นการสำรวจปัญหาที่เกิขึ้นเบื้องต้นใ้ในการใ้หลักสูตรใหม่
โดยเฉพาะอาจารย์ผู้สอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งไม่มีผลการวิจัยอย่างเป็นทางการมาก่อน
ซึ่งหลักสูตรใหม่ใ้มาเพียง 1 ภาคเรียน นอกจากนั้นประชากรแต่ละกลุ่มมีไม่ครบตามที่ต้องการ
ประกอบกับการวิจัยครั้งนี้มีใ้เจาะลึกเฉพาะเรื่อง และไม่ครบทุกหมวดวิชา เนื่องจากหมวดวิชา
นั้น ๆ ไม่ได้มีสอนในโรงเรียนประเภทนี้มาก่อน แม้จะเปิดก็ใ้เป็นส่วนน้อยมาก

2. ควรที่จะขยายขอบเขตการสำรวจทำนองนี้ออกไปในสังกัดโรงเรียนราชมรรคาชีวศึกษา และเขตการศึกษาอื่น ตลอดจนประชากรที่เป็นนักเรียน ทั่วประเทศเพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมยิ่งขึ้น นอกจากนี้ อาจจะทำการศึกษาวิจัยที่เจาะลึกลงไปเฉพาะเรื่อง เฉพาะหมวดวิชา ตามความเหมาะสมต่อไป

3. ควรทำการวิจัยอีกครั้งหนึ่งหลังจากที่หลักสูตรใหม่ได้ใช้ครบเต็มโครงการเพื่อศึกษาผลการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ ใ้ผลดีมากน้อยเพียงใด ยังคงมีปัญหาคืออะไรที่ต้องแก้ไขต่อไป



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย